Jaakko Aho 25.3.2022

Sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnan asiantuntijalausuntopyyntö HE 30/2022 vp Hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi työntekijän eläkelain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Eläketurvakeskus pitää esitettyjä muutoksia perusteltuina. Esitykseen sisältyy kaksi keskeistä muutosta.

Vakuutusmaksun hoitokustannusosa

Työeläkeyhtiöiden liikekulut ilman sijoitustoiminnan kuluja olivat vuonna 2020 reilut 300 miljoonaa euroa. Liikekulut katettiin vakuutusmaksuilla, jotka määräytyivät yhteisten laskuperusteiden mukaan. Vakuutusmaksujen tulee olla riittäviä jokaisen työeläkeyhtiön osalta, joten vakuutusmaksun hoitokustannusosa yhteensä oli ylijäämäinen. Ylijäämää oli reilut 100 miljoonaa euroa ja se jaettiin takaisin vakuutuksen ottajille osana asiakashyvityksiä.

Esityksen mukaan työeläkeyhtiöiden liikekulut katettaisiin jatkossa yhtiökohtaisella vakuutusmaksun hoitokustannusosalla. Maksun osa vastaisi tarkemmin liikekuluja eikä edellä kuvattu ylijäämän käsittely olisi enää tarpeen.

Sijoitusriskikantokyvyn vahvistaminen

Yksityisen puolen työeläkevarojen määrä oli vuoden 2021 lopussa noin 160 miljardia euroa. Menojen määrä oli noin 20 miljardia euroa. Työeläkevarojen sijoitustuotoilla on suuri merkitys eläkkeiden rahoituksessa.

Keväällä 2020 sijoitusmarkkinat laskivat rajusti koronapandemian seurauksena. Kesällä 2020 sijoitusmarkkinat onneksi palautuivat laskusta ja lopulta eläkevarojen sijoitustuotot olivat vuoden 2020 osalta positiivisia. Tämä on esimerkki sijoitusmarkkinoiden heilahtelusta.

Työeläkevarojen sijoittamisen tulee olla pitkäjänteistä. Tuottojen määrä on oletettavasti suurempi, jos sijoitustoiminnassa ei jouduta reagoida markkinoiden heilahteluihin voimakkaasti. Koronakevät 2020 on esimerkki siitä.

Yksityisen työeläkejärjestelmän sääntelyssä on jo nykyisellään mekanismeja, jotka tukevat eläkelaitosten pitkäjänteistä sijoittamista. Sijoitusympäristö kuitenkin muuttuu ajan myötä, esimerkiksi korot ovat laskeneet poikkeuksellisen alas, ja säätely kaipaa muutoksia. Vaihtoehtoisia muutoksia on selvitetty useamman vuoden ajan. Näitä on listattu esityksen sivulla 4.

Jaakko Aho 25.3.2022

Eläketurvakeskus on tehnyt lakiesitykseen stokastisia vaikutusarviolaskelmia. Laskelmat perustuvat 10 000 eri sijoitustuottoskenaarioon. Esitetty muutos vahvistaisi eläkelaitosten kykyä selvitä huonoista ajoista ja todennäköisesti vahvistaisi niiden sijoitustuottoja. Tämä vahvistaisi työeläketurvan rahoitusta.

Eläketurvakeskus

Jaakko Aho
Aktuaaripäällikkö